

Tv-hyllan

De andra föräldrarna

● TV4 har börjat sända en ny säsong av Spårlöst, ett program där adoptivbarn får hjälp att söka sina rötter.

De numera vuxna barnen berättar att de alltid känt en längtan efter att träffa sitt eget kött och blod. Efter mötet känner

de sig lättade och glada. En sten har fallit från hjärtat. Men det som etsar sig fast på näthinnan är inte barnens känslostorm vid mötet, utan de biologiska föräldrarnas. I flera fall har reaktionen varit: "nu kan jag dö i frid". Inte sällan har barnen tagits från dem mot deras vilja.

År 2008 blossade en het debatt upp när staten förbjöd adoptioner från Viet-

nam. Anledningen: det hade klargjorts att barnhandel förekom. I debatten hördes enbart röster om adoptivföräldrarnas och barnens bästa. Inte ett ord om de biologiska föräldrarnas.

När Spårlöst gestaltar deras lidande i etern får de en röst. Och därmed nyanseras också bilden av internationell adoption.

Patrik Lundberg

Jag avundas dom som aldrig tänker på sig själva - vilken underbar förmåga att förstå sig.

Stig Johansson

● RECENSION

Om man frågar får man svar

"En uppvisning i durkdriven intervjuteknik och påminnelse om det guldmateriel dags-tidningarna fortfarande levererar." Johan Hilton läser Sydsvenskans Andreas Ekströms författarsamtal i bokformat.

BOKEN

Andreas Ekström

Jag kräver att ni läser vaket och långsamt - samtal med författaren. Atlas Vintage.

Andreas Ekström.

Det finns uppenbarligen journalistiska dopningspreparat i det skånska dricksvattnet. Bara det senaste året har det kommit två riktigt bra artikelantologier - båda av reportrar på Sydsvenskan. Den första, snart årgamla reportageboken "Här är allt så perfekt" av Niklas Orrenius, är redan kurslitteratur på journalisthögskolan i Göteborg.

Den andra, "Jag kräver att ni läser vaket och långsamt", som är en samling författarsamtal av Andreas Ekström, har alla förutsättningar att bli det. Inte främst för att den begåvat gjuter nytt liv i en av det svenska 90-talets mest överutnyttjade porträtgenre - den bedrägligt enkla fråga-svar-intervjun - utan för att de personliga kommentarerna som flankerar de 23 intervjuerna är en kortfattad pedagogisk jackpot för en methodhungrig journaliststudent.

Där funderar Ekström högt både över sina egna och formens begränsningar samt redovisar sin arbetsmetod och de etiska spörsmålen. Och puttrigt skvaller, naturligtvis, allt annat vore en dödssynd. Som att Maria Sveland inte bara ville ändra i sina svar utan även i Ekströms frågor. Eller om hur han charmades av Åsa Linderborg så till den milda grad att han var tvungen att skriva om intervjun tre gånger. Visserligen lätt att förstå. Linderborg framstår här som intervjumässigt guldmateriel: mot-sägelsefull, självreflekterande, sårbar.

Det handlar å sin sida förmodligen om god reporterförberedelse och förvaltning av mötesögonblicket. Vad annars? I en genre som inte kan förlita sig på deskriptiva parti-

er om miljö, klädsel, gester blir det som uttalas snart sagt allt.

De inledande, nästan lite vresiga, frågorna till Ian McEwan skapar därför lika mycket en bild av intervjusituationen som den gör av en med integriteten noggrann reporter i mötet med en världsberömd författare.

Liksom de förslaget bekräftande trevarna till den evigt pågående Jacques Werup som, föreställer jag mig, borrar upp fjädrarna som en belåten undulat.

Likväl blir både formen och den snarlika längden på intervjuerna något repetitiv läsning i bokform, åtminstone i en sittning. Och de i sammanhanget lite anonyma samtalen med Hanna Hellquist och David Sedaris hade man i ärlighetens namn både kunnat ha och mista.

Men som uppvisning i durkdriven intervjuteknik och påminnelse om det guldmateriel dagstidningarna fortfarande levererar i tider som hälsar sociala medier som den journalistiska framtiden funkade det utmärkt.

Dessutom är det förvånansvärt roligt att återuppleva det besynnerliga mötet mellan Ekström och köksvärdens egen Sid Vicious, Kitchen confidential-författaren Anthony Bourdain. Bourdain skroderar om japanska kvinnor: "Det bästa jävla sex jag har haft i hela mitt liv."

"Såpass", svarar Ekström.

Se där en ordväxling mer talande än vilka adjektiv, substantiv eller verb som helst.

JOHAN HILTON

Eftersom Andreas Ekström är medarbetare på kulturredaktionen recenseras hans bok av Expressens biträdande kulturchef Johan Hilton

● RECENSION Alfahannen

Katarina Wennstam har avslutat sin trilogi om mäns våld och kvinnors utsatthet. Anna Hellsten läser en bok som hade tjänat mycket på att gestalta mer och redovisa mindre.

Platt leverans av mansdominans

Det var på sätt och vis synd att Stieg Larsson hann norpa titeln "Män som hatar kvinnor" - namnet vore kongenialt för Katarina Wennstams romantrilogi. Spänningsromaner, som det står på omslagen, med kompassen lagd på mäns våld och kvinnors utsatthet. "Alfahannen" följer tätt i härlarna på de framgångsrika "Smuts" (sexhandel) och "Dödergök" (hadersvåld), och har ett troligtvis lika slagkraftigt tema: framgångsrika män som våldtar. Bokens manliga huvudperson heter Jack Rappe, superskådis och häradsbetäckare med brett vargrin och smak för småflickor.

Tidigt i boken hittas han halvdöd utanför sin lifestyle-villa i Nacka - någon har kört en trasig ölfaska i magen på honom. Gärningskvinnan är inte långt borta - det är Rappes motspelerska och från-och-till-flickvän Emma Wahl som slagit sig fri efter ett våldtäktsförsök. Boken skildrar det rättsliga efterspelet och gör en lång tillbakablick på hur Jack och Emmas relation startar, fortskrider och slutligen surnar, parallellt med en skildring av Emmas steg in i den svenska skådepelarbranschen. Det är en vältänkt, driven historia - däremot lämnar "Alfahannen" en del att önska som läsoplevelse betraktat.

Wennstam har visserligen ofta poängterat att hon inte vill vara litterär (senast i en intervju i DN för några veckor sedan), att trilogin snarare är till för att ge folk som rafsar åt sig en deckare i kön på Ica ett budskap

BOKEN

Katarina Wennstam

Alfahannen. Albert Bonniers förlag.

Katarina Wennstam nominerades till Augustpriset för fackboken "Flickan och skulden" 2002.

på köpet, men här tycker jag hon gör ett tankefel. Eller åtminstone helt ger efter för fördömen att spänningslitteratur per automatik är en plattare sorts litteratur, att agendan måste hamras in på bekostnad av språkdräkten. Wennstam rusar målmedvetet fram genom sin berättelse, men hon redovisar snarare än gestaltar, och dyker gärna in i ett pekfingerhöttande tonfall, som om hon plötsligt gör speakerröst till ett reportage (typexempel: "Det har spekulerats i om Shirin Sundin med sina utländska rötter skulle åtnjuta någon fördel i målet gentemot rättens ordförande Ali Khan. På sedvanligt okunnigt svenskt vis. Shirin Sundin är persiska, född i Sverige och med svensk man, och Ali Khan är uppvuxen i Sydafrika men har bott i Sverige i snart fyrtio år"). Man vänder sida efter sida i väntan på offrets rättmätiga hämnd (den kommer, om inte med döden så med en stomipåse på hunkens världsberömda magrutor), men när jag slår igen boken känns det ändå... lite fattigt.

Wennstam har på modernt vis späckt historien med samtidsgarnter - märken på klänningar och smycken och danska designmöbler och specifika årgångar amarone - men de fyller inte just någon annan funktion än att visa att hon har koll på mode och design. Finns verkligen inget annat sätt att visa att en berättelse utspelar sig i urban nutid än att vifta med logotyper och gatuadresser, undrar jag lite trött? Dessutom